

NOVÉ KNIHY

Ammon H. P. T., Mutschler E., Scholz H. (eds): **Arzneimittelinformation und beratung, Arzneistoffporträts mit Bewertungen für Ärzte und Apotheker**. Wissenschaftliche Verlagsgesellschaft, Stuttgart 2010, 6. aktualizované vydání, 1204 s., volné listy v kroužkovém pořadači (2 svazky), cena 98 €.

Šesté vydání publikace, kterou editoři sestavili s rozsáhlým týmem spolupracovníků a která má původ v rubrice o portrétech léčiv uveřejňované v *Deutsche Apotheker Zeitung* od roku 1988, je souborem monografií o 225 v terapii nejpoužívanějších léčivech. Abecedně řazené monografie v přehledné tiskové úpravě informují o jejich farmakochemických a klinicko-farmaceutických vlastnostech.

Za heslem, jímž je mezinárodní nechráněný název léčiva, uvedeným jeho strukturou, chemickým názvem, příslušnou klasifikací dle ATC a hlavní indikací, následují podrobné informace klinicko-farmakologické. Těmi jsou jejich farmakokinetika, terapeutický režim, vedlejší

projevy, též symptomy předávkování s preventivními doporučeními.

Pro lékárníka, pro jeho poradenskou funkci je zvláště cennou tabulka, která stručně shrnuje základní pokyny-informace pro pacienta: dávky, čas jejich užití, možné vedlejší projevy, interakce s léčivými, pokud by je pacient současně používal, a též potravinami a doporučení pro zachování potřebného denního režimu.

Neméně informativní jsou i další tři tabulky. První z nich shrnuje hodnoty hlavních farmakokinetických parametrů (vazba na bílkoviny, biodostupnost, nástup a doba účinku, poločas eliminace a metabolismus), druhá shrnuje informace k vlastnímu terapeutickému režimu, jimiž jsou počáteční a udržovací dávky, maximální denní dávky pro pacienty různých věkových skupin s přihlédnutím k pacientům s ledvinovými nebo jaterními poruchami. Monografii uzavírá třetí tabulka, která je shrnujícím zhodnocením terapeutického významu léčiva, a citovaná literatura.

A. Borovanský

Kresánek, J., Kresánek J. ml.: **Atlas léčivých rostlin a lesných plodov**. Martin: Osveta 2008, 424 s.

Většinu starších lékárníků známá publikace byla po mnoha letech (od roku 1977) vydána podruhé. Poprvé získala velké ocenění jako nejlepší monografie na veletrzích v Mnichově a Varně. Za tu řádku let se významně změnilo názvosloví rostlin, přibýly nové léčivky, vyřazeny byly některé chráněné, cizokrajné a méně významné rostliny.

Dílo se skládá ze čtyř částí. První je část všeobecná. Obsahuje základní farmakognostické pojmy, zásady sušení, skladování drog, fytochemické rozdělení obsahových látek rostlin, slovník nejdůležitějších metabolitů. Je zde podán i přehled nebezpečných rostlin dle ročních období jejich výskytu. Popisuje i zásady bezpečného užívání léčivých rostlin, na konci kapitoly je výčet jednotlivých terapeutických skupin, vyobrazené jsou i nástroje ke sběru léčivků.

Druhá část se nazývá Hlavní léčivé rostliny. Členění je podle slovenské abecedy druhových názvů. Každý článek obsahuje botanický název léčivky ve slovenštině, latině, češtině, angličtině, němčině a dalších jazycích, botanickou charakteristiku, léčebné či jiné využití, předmět sběru, užití v lidovém léčitelství. Pokud existují a jsou známy, jsou uvedeny i interakce s léčivými či jinými rostlinami. Autoři uvádí i využití v homeopatii.

Třetí část tvoří lidové léčivé rostliny, které nejsou oficiální, ale jejich užití vychází z lidových tradic (např. tužebníček jilmový, česnek medvědí, křen selský, kukuřičná setá atd.).

Čtvrtá část je věnována cizokrajným rostlinám, které se v našich zemích používají buď ve formě sušených drog, nebo ve formě výtažků či práškových drog upravených do perorální lékové formy.

Vyobrazení namaloval Dionýz Dugas.

P. Grodza

Doležal M. a kol.: **Farmaceutická chemie léčiv působících na autonomní nervový systém.** Praha: Karolinum 2009, 134 s.

Učební text pro farmaceutické fakulty hradeckých autorů pod vedením doc. PharmDr. Martina Doležala, PhD. má tradiční členění učebnic farmaceutické chemie. Skládá se ze sedmi kapitol zahrnujících veškerá léčiva ovlivňující vegetativní nervový systém. Struktura jednotlivých kapitol je zachována podobně jako v historické učebnici Chemická léčiva doc. Melichara a kol. – charakteristika skupiny, historický vývoj, mechanismus účinku, vztah struktury a účinku, systematika léčiv založená na chemické struktuře s uvedením lékopisného názvu, chemického názvu, farmakoterapeutického vyu-

žití a názvů přípravků. První dvě skupiny jsou látky ovlivňující sympatikus – adrenomimetika a adrenolytika, třetí a čtvrtá jsou látky ovlivňující parasympatikus – cholinomimetika, cholinolytika, muskulotropní spazmolytika, pátá skupina zahrnuje periferní i centrální myorelaxancia (kationaktivní sloučeniny, resp. donátory elektronů). Šestá část je věnována histaminu a antihistaminikům- inhibitory syntézy a liberace histaminu, antihistaminika působící na receptoru. Poslední část popisuje skupiny lokálních anestetik esterového a amidového a anilinového typu.

Pro aktuálnost informací by mohla být tato útlá publikace obohatit knihovnu i znalosti současných lékárníků.

P. Grodza

Abstrakta z akcí ČFS v časopisu Česká a slovenská farmacie

Redakce časopisu Česká a slovenská farmacie nabízí možnost zveřejňovat limitované množství abstrakt z odborných akcí pořádaných Českou farmaceutickou společností, například symposií, seminářů, pracovních dnů apod.

Jednotlivá abstrakta (písmo Courier New, velikost 12, řádkování 2), by neměla přesáhnout 1 rukopisnou stranu formátu A4.

Počet abstrakt předem dohodnou předsedové příslušných sekcí, které akci pořádají, případně osoby zodpovědné za akci s redakcí časopisu, která poskytne i bližší informace.

Lze zveřejnit rovněž na internetových stránkách ČFS (www.cfs-cls.cz)

Kontakt:

doc. RNDr. Pavel Komárek, PhD., vedoucí redaktor, Katedra farmaceutické technologie a kontroly léčiv IPVZ
100 05 Praha 10, Ruská 85, e-mail: komarek@ipvz.cz, tel.: 271 019 278